

Dato 14-01-2018

Sagsbehandler Trine Oksbjerg

Trine.Oksbjerg@stab.rm.dk

Tel. +4521526496

Sagsnr. 1-31-72-52-18

Side 1

Samarbejdsaftale vedr. rygestop

Region Midtjylland og kommunerne i regionen indgår en samarbejdsaftale om en systematisk indsats for at mindske tobaksforbruget.

Samarbejdsaftalen har først virkning for den enkelte kommune og hospital, når den stedlige kommunalbestyrelse og regionsrådet har tiltrådt aftalen.

Sundhedskoordinationsudvalget anbefaler, at regionsrådet og de 19 kommunalbestyrelser i Midtjylland tiltræder aftalen således, at alle hospitaler og kommuner 1. januar 2019 har igangsat implementering af aftalen og at aftalen er implementeret med udgangen af 1. kvartal 2019.

Baggrund

Rygning hører til blandt de forebyggelige risikofaktorer, som har størst betydning for folkesundheden, og undersøgelser viser, at der er store sundhedsmæssige gevinster såvel som besparelser for kommunen ved kommunale rygestopforløb (VIVE 2018).

Befolkningsundersøgelsen *Hvordan har du det? 2017* viser, at 16 % af alle borgere i Region Midtjylland ryger dagligt, og at 70 % af dagligrygerne har et ønske om at stoppe med at ryge. Blandt de rygere, der ønsker at stoppe med at ryge, ønsker 54 % af storrygerne (> 15 cigaretter dagligt) og 36 % af moderatrygerne (<15 cigaretter dagligt) at få hjælp til deres rygestop¹. Der er således potentielt meget at vinde ved at forstærke rygestopindsatsen. Dette bakkes op af satspuljeprojektet "Forstærket indsats over for storrygere i Vestklyngen", som har medført en ottedobling af deltagere på kommunernes rygestopkurser og som har vist, at 44 % af deltagerne, der gennemfører rygestopkurset er røgfri seks måneder efter kursets afslutning.

¹ Larsen FB, Pedersen MH, Lasgaard M, Sørensen JB, Christiansen J, Lundberg A, Pedersen SE, Friis K. *Hvordan har du det? 2017 – Sundhedsprofil for region og Kommuner (Bind 1)*. Aarhus: Defactum, Region Midtjylland 2018.

Kommunerne har jf. Sundhedslovens §119, stk. 2 ansvaret for den borgerrettede forebyggende og sundhedsfremmende indsats, herunder rygestopindsatsen. For at understøtte kommunens arbejde, blev det med Sundhedsaftalen 2015-2018 aftalt at styrke den systematiske indsats for at mindske tobaksforbruget. Det er aftalt, at hospitaler skal henvise borgere til kommunale rygestoptilbud, at alle borgere, der ryger, skal tilbydes henvisning til rygestoptilbud samt at frontpersonalet på hospitalerne skal styrkes i at have opmærksomhed på rygevaner.

Det er aftalt, at kommuner og hospitaler i aftaleperioden udvikler en systematisk indsats, der øger rekrutteringen af rygere til rygestopindsatserne og sikrer at alle rygere får rådgivning om rygestop og relevant henvisning til rygestopforløb. Nærværende samarbejdsaftale følger op på dette.

Formål

Samarbejdsaftalen vedr. rygestop skal sikre at alle rygere, som har kontakt til et hospital i Region Midtjylland og som har et ønske om at deltage i et rygestopforløb, henvises til rygestopforløb i kommunerne i forbindelse med kontakt til et hospital i Region Midtjylland.

Mål

Målet for samarbejdsaftalen er tilsvarende de mål, der var i storrygerprojektet i Vestklyngen:

- At der henvises 150 borgere til kommunale rygestopforløb pr. kvartal pr. klynge, svarende til 750 borgere pr. kvartal i Region Midtjylland.
- At 65 % af deltagerne i de kommunale rygestopforløb gennemfører forløbet.
- At 60 % af de deltagere, der har gennemført forløbet, er røgfri ved afslutning af forløbet.
- At 40 % af de deltagere, der har gennemført forløbet, er røgfri seks måneder efter indsatsen.

Om indsatsen

Vestklyngen har fra 2015-2017 haft et satspuljeprosjekt "Forstærket indsats overfor storrygere i Vestklyngen". Projektet har resulteret i en stor stigning i antallet af deltagere i de kommunale rygestopforløb og 44 % af deltagerne er røgfri et halvt år efter rygestoppet.

Nærværende samarbejdsaftale tager derfor udgangspunkt i de gode resultater projektet i Vestklyngen.

Indsatsen har tre kerneelementer:

1. En systematisk indsats på hospitalerne i forhold til at henvise patienter elektronisk til kommunale rygestopforløb.
2. Kommunerne kontakter borgeren inden for én uge efter henvisningen er modtaget, med henblik på at opsætte en uforpligtende, afklarende samtale.
3. Kommunerne tilbyder gratis substitution (rygestopmedicin) til udvalgte grupper.

Konceptet tager udgangspunkt i Very Brief Advice-metoden (VBA-metoden), hvor alle patienter bliver spurgt til rygevaner. Såfremt patienten ryger, rådgiver sundhedspersonalet om, at den mest effektive rygestopmetode er en kombination af professionel rådgivning og rygestopmedicin. Såfremt patienten ønsker det, henviser sundhedspersonalet til det kommunale rygestopforløb. Det kommunale sundhedscenter kontakter herefter patienten inden for syv dage. Patienten bliver tilbudt en uforpligtende, afklarende samtale med en kommunal rygestoprådgiver. På baggrund af den afklarende samtale visiteres patienten til et relevant og individuelt tilpasset rygestopforløb. Såfremt patienten opfylder konkrete krav, der fastlægges lokalt, tilbydes vedkommende gratis rygestopmedicin i periode, der ligeledes fastlægges lokalt.

Målgruppe:

Alle unge og voksne over fra 14 år og opefter, der har kontakt til et hospital i Region Midtjylland samt pårørende til personer, som har kontakt til et hospital i Region Midtjylland og som ryger dagligt.

I forbindelse med henvisning af børn på 14 år, skal der indhentes samtykke fra forældrene forud for at der sendes henvisning.

Monitorering

Indsatsen monitoreres således at der kan følges op på følgende elementer i indsatsen:

- Antal elektroniske henvisninger fra de enkelte hospitalsafdelinger (data registreres manuelt i kommunerne og sendes til hospitalerne og sundhedsaftalesekretariatet kvartalsvist).
- Deltagere på kommunale rygestopforløb (data fra rygestopbasen).
- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet (data fra rygestopbasen).
- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet, som er røgfri efter end forløb (data fra rygestopbasen).

- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet, som er røgfri seks måneder efter endt forløb (data fra rygestopbasen)
- Socioøkonomiske karakteristika for deltagere på rygestopforløb (data fra rygestopbasen).
- Socioøkonomiske karakteristika for deltagere der har gennemført rygestopforløb (data fra rygestopbasen).
- Socioøkonomiske karakteristika for deltagere, der hhv. lykkedes og ikke lykkedes med deres rygestop (data fra rygestopbasen).

Der vil i 2019 blive fulgt op på ovenstående parametre kvartalsvist, således at første monitorering finder sted pr. 31. marts 2019. I 2020 vil der blive fulgt op halvårligt hvorefter det vurderes, hvorvidt der fortsat skal følges op på indsatsen.

Evaluering

På baggrund af den ovenstående monitorering evalueres samarbejdsaftalen primo 2020 med henblik på evt. tilretninger af aftalen.